

UZDRAVENIE SLEPÉHO (4. pôstna nedeľa)

Ako Ježiš šiel, videl človeka, ktorý bol od narodenia slepý. Jeho učeníci sa ho spýtali: „Rabbi, kto zhrešil – on, alebo jeho rodičia –, že sa narodil slepý?“ Ježiš odpovedal: „Nezhrešil ani on ani jeho rodičia, ale majú sa na ňom zjaviť Božie skutky. Musíme konať skutky toho, ktorý ma poslal, dokiaľ je deň. Ide noc, keď nik nebude môcť pracovať. Kým som na svete, som svetlo sveta.“ Keď to povedal, napľul na zem, urobil zo sliny blato, blatom mu potrel oči a povedal mu: „Chod', umy sa v rybníku Siloe,“ čo v preklade znamená: Poslaný. On šiel, umyl sa a vrátil sa vidiaci. Susedia a tí, čo ho predtým vidali žobrať, hovorili: „Nie je to ten, čo tu sedával a žobral?“ Jedni tvrdili: „Je to on.“ Iní zasa: „Nie je, len sa mu podobá.“ On vrazil: „Ja som to.“ Pýtali sa ho teda: „Ako to, že sa ti otvorili oči?“ On odpovedal: „Človek, ktorý sa volá Ježiš, urobil blato, potrel mi oči a povedal mi: ‚Chod' k Siloe a umy sa!‘ Šiel som teda, umyl som sa a vidím.“ Pýtali sa ho: „Kde je ten človek?“ Odpovedal: „Neviem.“ Zaviedli ho, toho, čo bol predtým slepý, k farizejom. Ale v ten deň, keď Ježiš urobil blato a otvoril mu oči, bola práve sobota. Preto sa ho aj farizeji pýtali, ako to, že vidí. On im povedal: „Priložil mi na oči blato, umyl som sa a vidím.“ Niektorí farizeji hovorili: „Ten človek nie je od Boha, lebo nezachováva sobotu.“ Iní vrazili: „Ako môže hriešny človek robiť takéto znamenia?“ A rozštiepili sa. Znova sa teda pýtali slepého: „Čo hovoríš o ňom ty? Ved' tebe otvoril oči!?“ On odpovedal: „Je prorok.“ Židia však neverili, že bol slepý a teraz vidí, kým si nezavolali jeho rodičov. Opýtali sa ich: „Je to váš syn? A hovoríte, že sa narodil slepý? Ako to, že teraz vidí?“ Rodičia odpovedali: „Vieme, že je to náš syn a že sa narodil slepý. Ale ako to, že teraz vidí, to nevieme, ani nevieme, kto mu otvoril oči. Jeho sa spýtajte. Má svoje roky, nech hovorí sám za seba.“ Jeho rodičia hovorili tak preto, že sa báli Židov. Židia sa už totiž uzniesli, že každý, kto by ho uznal za Mesiáša, má byť vylúčený zo synagógy. Preto jeho rodičia povedali: „Má svoje roky, jeho sa spýtajte.“ Znovu teda zavolali človeka, čo bol predtým slepý, a povedali mu: „Vzdaj Bohu slávu! My vieme, že ten človek je hriešnik.“ On odvetil: „Či je hriešnik, neviem. Ale jedno viem: že som bol slepý a teraz vidím.“ Spýtali sa ho teda: „Čo urobil s tebou? Ako ti otvoril oči?“ Odpovedal im: „Už som vám povedal, a nepočuli ste. Prečo to chcete počuť znova? Chcete sa aj vy stať jeho učeníkmi?“ Vynadali mu a povedali: „Ty si jeho učeník, my sme Mojžišovi učeníci. My vieme, že Mojžišovi hovoril Boh, a o tomto nevieme ani to, odkiaľ je.“ Ten človek im odpovedal: „Práve to je čudné, že vy neviete, odkiaľ je, a mne otvoril oči. Vieme, že hriešnikov Boh nevyslyší; ale vyslyší toho, kto si Boha ctí a plní jeho vôľu. Od vekov nebolo počuť, že by bol niekto otvoril oči slepému od narodenia. Keby on nebol od Boha, nemohol by nič také urobiť.“ Povedali mu: „Celý si sa v hriechoch narodil a nás poučáš?!“ A vyhнали ho von. Ježiš sa dopočul, že ho vyhнали, vyhľadal ho a povedal mu: „Ty veríš v Syna človeka?“ On vrazil: „A kto je to, Pane, aby som v neho uveril?“ Ježiš mu povedal: „Už si ho videl a je to ten, čo sa rozpráva s tebou.“ On povedal: „Verím, Pane,“ a klaňal sa mu. Ježiš povedal: „Súdiť som prišiel na tento svet: aby tí, čo nevidia, videli, a tí, čo vidia, aby oslepli.“ Začuli to farizeji, čo boli pri ňom, a povedali mu: „Sme azda aj my slepi?!“ Ježiš im odpovedal: „Keby ste boli slepi, nemali by ste hriech. Vy však hovoríte: ‚Vidíme.‘ A tak váš hriech ostáva.“ (Jn 9, 1-41)

Kardinál Špidlík sa raz stretol s učiteľom, ktorý vyučoval slepých od narodenia. „Musí to byť náročné dať im obraz skutočnosti, keď ju nikdy nevideli,“ povedal učiteľovi. Ten mu však na to odvetil: „Slepí ľudia majú zasa iné schopnosti lepšie vyvinuté ako my“. A nakoniec dodal: „Je mnoho vidiacich, ktorí chodia svetom a skutočne nič nevidia.“

V evanjeliu o uzdravení slepca vidíme štyri skupiny ľudí, ktoré rôzne reagujú na zázrak:

a/ tí, ktorí si nekladú nijakú hlbšiu otázku o Kristovi a nehľadajú zmysel znamenia – predstavitelmi tejto skupiny ľudí sú susedia – týchto zaujíma zázrak, ale nie Ježiš. Ohľadom Ježiša sa pýtajú: „*kde je?*“, ale nie „*kto to je?*“

b/ tí, ktorí majú otázky, ale neveria – farizeji. Hoci sa spočiatku zdá, že niektorí sa otvárajú Svetlu, pri každom ďalšom výsluchu sú stále viac pochybujúci, až u nich mizne akýkoľvek náznak úsilia dopátrať sa pravdy. Je až zarážajúce, akými metódami si pri tom pomáhajú: zosmiešňovaním, osobnými urážkami, ponižovaním, vyhrázaním a zastrášaním. A keď ani to nepomôže, použijú voči slepcovi „teror“: „*Vyhнали ho von.*“ Sú obrnení svojím poznaním Boha. Ich refrén v príbehu znie stále rovnako: „*my vieme, že...*“, „*je o ňom známe, že...*“ „*je dokázané, že...*“.

Pre farizejov neprekonateľným problémom bolo, že Ježiš robením blata porušil sobotu. Farizej predstavuje typ zbožného veriaceho, ktorý sa viaže na predpisy, kvôli ktorým však prehliada človeka. Aj my sa často cítime v svojom kresťanstve natoľko „zabývaní“, že nemáme potrebu ďalej hľadať, len sa držíme toho, na čo sme zvyknutí a čo nám vyhovuje.

c/ tí, ktorí veria, ale nemajú odvahu vyznať vieru – rodičia, ktorí hovoria: „*Má svoje roky, jeho sa spýtajte.*“ Dôvod je uvedený v texte – báli sa židovských náboženských predstaviteľov, pretože títo sa uzniesli, že toho, kto by vyznával Ježiša ako Mesiáša, vylúčia zo synagógy. Vylúčenie zo synagógy sa mohlo udiť na troch úrovniach: 1. vylúčenie z miestnej synagógy na 30 dní, počas ktorých musel dotyčný chodiť v čiernom rúchu. 2. vylúčenie zo všetkých synagóg na 90 dní, kedy sa nesmel s nikým stýkať, bol nečistý. 3. vylúčenie navždy. A to nebolo všetko – ak by ten, kto bol vylúčený zo synagógy, počas tohto obdobia zomrel, jeho hrob zahádzali kamením. Toto je dôvod, prečo aj mnohí z farizejov sa báli otvorene priznať k Ježišovi – napríklad Nikodém, ktorý z opatrnosti navštívil Ježiša v noci. V čase, keď Ján písal evanjelium, už mnoho kresťanov zakúsilo realitu vylúčenia zo synagógy.

d/ tí, ktorí si kladú otázky o Ježišovi a vydávajú o ňom svedectvo – v tomto príbehu je to uzdravený slepec. Jeho viera rastie postupne, má stále dokonalejší pohľad na Ježiša. Spočiatku, keď mu okolie kladie otázky o uzdravení, ho označuje ako „*človeka menom Ježiš*“ (Jn 9, 11), neskôr o ňom hovorí: „*je to prorok*“ (Jn 9, 17), „*pochádza od Boha*“ (Jn 9, 33) a na záver je to „*Syn človeka*“, t.j. Mesiáš (Jn 9, 35-38).

Je zaujímavé, že slepec napriek otvárajúcemu sa zraku tri razy v príbehu vyznáva svoju nevedomosť (Jn 9, 12.25.36) a farizeji – „vidiaci“, ktorí sa v skutočnosti prepadávajú stále do väčšej tmy, prednášajú trikrát trúfalé výroky o tom, ako o Kristovi všetko vedia. (Jn 9, 16.24.29)